

Intervenció Degà Obertura Any Cerdà al Saló de Cent

Abril 2026

Alcalde, Consellera, Regidors, Autoritats, estimades companyes i companys, senyores i senyors.

En primer lloc, voldria agrair a l'Alcalde i a la Consellera la implicació personal que han tingut per fer possible aquesta commemoració dels 150 anys de la mort de l'Ildefons Cerdà (il·lustre enginyer de camins nascut a la població de Centelles l'any 1815). Sense aquesta voluntat no seria possible tenir un programa d'activitats amb aquesta ambició.

Alcalde, també moltes gràcies pel compromís amb la recuperació d'un monument dedicat a l'Ildefons Cerdà a l'Eixample de Barcelona. És de fet, el gran deute històric de la ciutat envers qui li va donar la forma i la personalitat actual.

Aquesta ha estat una llarga reivindicació dels enginyers de camins, canals i ports, i també del Col·legi d'arquitectes, del periodista Carles Cols i del molt recordat Lluís Permanyer, que penso estaria satisfet del lloc on anirà el monument.

Hi ha pocs llocs més adequats que aquest Saló de Cent per obrir formalment l'Any Cerdà. Perquè és aquí, a Barcelona, on la seva obra es va materialitzar amb tota la seva potència. I perquè és aquí, també, on es fa més evident que Ildefons Cerdà no és només història, sinó present i futur de la nostra ciutat.

Commemorar-lo, per tant, no és un exercici de nostàlgia. És una invitació a pensar millor els nostres reptes de futur.

Aquest és, realment, l'objectiu que aquest any ens hem proposat com a Col·legi.

Aquesta mateixa setmana, en un acte al Congrés dels Diputats per recordar la contribució de Cerdà com a diputat liberal a les Corts - també va ser president de la diputació de Barcelona - posàvem l'accent en la dimensió política de l'enginyeria de camins, canals i ports i en la capacitat de transformació social mitjançant les infraestructures i l'urbanisme. I aquí, a Barcelona, en trobem un exemple clar on aquesta idea esdevé una realitat, amb la creació de l'Eixample i amb tot allò que, després de Cerdà, l'Eixample ha permès desenvolupar. El binomi entre Cerdà i els grans arquitectes ens ha conformat la Barcelona de la qual ens sentim orgullosos.

La grandesa de Cerdà no recau només en allò que va projectar, sinó en la manera com ho va fer. Cerdà no va pensar la ciutat com una suma de peces inconnexes. La va pensar com un sistema. Va entendre que la mobilitat, l'habitatge i la ventilació dels habitatges, l'aigua, la salubritat de l'espai públic, i la igualtat d'oportunitats formaven part d'un mateix problema. I, per tant, havien de formar part d'una mateixa resposta. Fins i tot el port de la ciutat.

Cerdà va mirar la Barcelona del seu temps i va entendre que no n'hi havia prou amb reformar-la. Calia enderrocar les muralles i calia imaginar una Barcelona ex novo com una gran ciutat de l'Europa moderna.

Aquesta capacitat de mirar més enllà del curt termini, més enllà de la urgència immediata, més enllà fins i tot del cicle polític i administratiu, hauria de ser una de les aportacions de Cerdà a la cultura pública del nostre país.

L'alcalde ha citat, amb encert, noms com Garcia Fària o Albert Serratosa. Jo hi voldria afegir també figures com Victoriano Muñoz Oms, Pere Duran Farell o Albert Vilalta sense les quals tampoc no s'entendria la Catalunya contemporània. Enginyers que units varen promoure l'Institut que porta el seu nom, en reconeixement als seus valors. Cadascun, des del seu camp, des del seu temps i des dels seus reptes, forma part d'una mateixa tradició: la d'aquells professionals que no s'han limitat a resoldre problemes puntuals, sinó que han contribuït a pensar estructures de país.

No només l'excel·lència tècnica. No només la capacitat de projectar i executar. Sobretot, l'ambició de pensar en gran.

Pensar en gran no vol dir fer gestes retòriques, ni inventar grans infraestructures perquè sí. Vol dir tenir sentit de l'escala. Vol dir entendre que hi ha decisions que modelen una ciutat durant dècades i decisions que condicionen un país durant generacions.

Vol dir assumir que les bones infraestructures, les bones xarxes i els bons projectes territorials no neixen de la improvisació o de l'electoralisme, sinó d'un mètode rigorós i d'una idea clara del bé comú.

Aquest és, al meu entendre, el gran missatge de Cerdà.

Cerdà no va escollir entre coneixement tècnic i acció pública. No va acceptar que fossin mons separats. Va convertir aquesta tensió en un mètode. Va entendre que la política sense base tècnica tendeix a la improvisació, i que la tècnica sense orientació política i social corre el risc de no respondre a les necessitats reals de la gent.

Ens enfrontem a condicionants profundament estructurals: el canvi climàtic, la transformació energètica, les tensions sobre l'aigua, la necessitat de fer ciutats més habitables i més sanes o les noves desigualtats urbanes.

Tot això afectarà la manera com ens movem, com treballem, com consumim energia, com distribuïm l'activitat econòmica, com s'organitzen les grans metròpolis i quin paper juguen les ciutats mitjanes i el territori.

Davant d'aquesta situació, el que plantejem aquest any és quines respostes podem trobar en el llegat de Cerdà que ens ajudin a afrontar aquests desafiaments.

Aquest no és, per tant, un aniversari per recordar passivament una figura cabdal de l'urbanisme modern. És una reivindicació de la vigència del seu pensament i de la seva metodologia de treball.

I en aquest diàleg, el Col·legi d'Enginyers de Camins hi vol tenir un paper actiu juntament amb la resta de col·legis professionals del nostre país.

Ho hem dit altres vegades en els darrers temps, i avui ho volem reiterar aquí: els enginyers de Camins som un col·lectiu divers, amb sensibilitats diferents i amb visions que no sempre coincideixen en tot. Però hi ha una cosa que ens uneix de manera molt profunda: el compromís amb els grans consensos de país, la voluntat de ser útils i la convicció que els projectes només avancen quan es posen per davant el bé comú i el rigor tècnic. Una comunitat amb coneixement i vocació de servei públic disposada a treballar per tirar endavant el país.

Volem que els debats que obrim i les reflexions que compartim siguin útils. Que ens ajudin a pensar millor la Barcelona i la Catalunya del demà: com volem créixer, com volem viure, com volem connectar ciutat i territori, com volem adaptar-nos als grans canvis del nostre temps sense renunciar ni a la cohesió social ni a l'ambició col·lectiva.

No hi ha millor manera de reivindicar Cerdà que aquesta.

Amb ambició.

Amb responsabilitat.

Amb esperit de servei.

I amb la voluntat compartida de fer una Barcelona i una Catalunya més justes i més preparades per a les generacions del futur.

Aquest és el millor llegat de Cerdà.

I aquest hauria de ser també, humilment, el nostre compromís.

Moltes gràcies.

Pere Calvet Tordera

Degà del Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports
Barcelona, 16 d'abril de 2026